

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вищий державний навчальний заклад України
«УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

науково–практична конференція
з міжнародною участю

22 березня 2018 р.

Полтава – 2018

Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю

22 березня 2018 року

м. Полтава – 2018

СУЧАСНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ – ЗАПОРУКА ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Шепітько В. І., Пелипенко Л. Б., Лисаченко О. Д.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Розглядаються сучасні методи проведення практичних занять, викладання навчального матеріалу і контролю знань студентів. Доведено, що запровадження в освітній процес нових педагогічних засобів і технологій сприятиме інтенсифікації та покращенню якості навчання.

Modern methods of giving practical classes, teaching materials and students' knowledge control are considered. It has been proved that the introduction of new ideas, pedagogical tools and technologies into the educational process will result in an increase of the achievement indicators of structural educational components.

Ключові слова: контроль, тести, педагогічні засоби, гістологія, цитологія, ембріологія.

Зміни, пов'язані з інтеграційними процесами та визнанням дипломів випускників, зумовлюють потребу забезпечення і контролю якості вищої освіти України, рейтингування та моніторингу діяльності вітчизняних медичних ВНЗ. На сучасному етапі розвитку вищої освіти рейтинги ВНЗ стали не лише засобами створення конкурентоспроможності, а й інструментами забезпечення якості вищої освіти [1].

Завданням законодавства України про освіту визначено врегулювання суспільних відносин у галузі навчання, виховання, професійної, наукової, загальнокультурної підготовки громадян. Ядром законодавчої бази вищої освіти в Україні є Конституція України, згідно зі ст. 53 якої кожен громадянин має право на освіту. Держава декларує доступність і безоплатність дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти. Законодавче регулювання у сфері освіти здійснюється Законом України «Про освіту», відповідно до якого освіта розглядається як основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави. Метою освіти визначено всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її таланту, розумових і фізичних здібностей та виховання високих моральних якостей у молоді [4].

Для сучасної вищої школи першочерговим завданням є створення системи підготовки професійних, компетентних та інноваційно орієнтованих фахівців, які в перспективі будуть здатні забезпечити прискорений розвиток із досить високим потенціалом своєї галузі.

Спрямованість навчально-виховного процесу в кожному навчальному закладі визначається згідно з принципами організації контролю й оцінювання знань, умінь і навичок студентів. Важливим елементом підготовки висококваліфікованого лікаря є навчальний процес, що характеризується взаємодією педагогічних і організаційних засобів. Невід'ємна складова інтенсифікації та покращення якості навчання – контроль знань студентів за допомогою використання тестової системи опитування [2].

На кафедрі гістології, цитології та ембріології ВДНЗУ «УМСА» широко використовуються сучасні методи поточного, проміжного та підсумкового контролю знань, умінь і навичок студентів медичного та стоматологічного факультетів і факультету підготовки іноземних студентів за допомогою тестів I, II рівнів та ситуаційних задач із банку даних «Крок-1» [3].

Застосування різноманітних видів контролю знань, умінь і навичок стимулює навчання студентів та сприятливо впливає на їхню організованість під час проведення занять. Спроби змінити види контролю призводять до зниження якості навчання. Використання тестових завдань на практичних заняттях має за мету контролювати рівень знань студентів, а також сприяти засвоєнню ними навчального матеріалу завдяки розвитку логічного і послідовного мислення при розв'язуванні тестів.

На кафедрі гістології, цитології та ембріології використовується кілька видів контролю знань:

- поточний контроль;
- контроль змістових модулів;
- підсумковий модульний контроль;
- семестрова підсумкова атестація (іспит).

Усі види контролю знань передбачають використання тестів різних рівнів складності, створених до кожної теми занять. Тестові завдання з предмета «Гістологія, цитологія та ембріологія» для поточного і проміжного контролю розроблені на основі критеріїв, що визначають якість тестового матеріалу, – надійність, валідність, об'єктивність. На кафедрі створений банк тестових завдань з усіх тем, що вивчаються на практичних заняттях згідно з навчальною програмою, який щорічно поповнюється й оновлюється. Тести складені українською, російською й англійською мовами, диференціюються за ступенем складності (тести I і II рівнів). Метою використання тестових завдань для оцінювання навчальної діяльності студентів є не тільки оцінка їхніх знань, а і вдосконалення вміння використовувати засвоєну інформацію, доходити того чи іншого висновку, робити припущення чи обирати послідовність дій для застосування знань. Колективом кафедри створено варіанти завдань, які містять ситуаційні задачі з бази даних «Крок-1» і використовуються для контролю змістових та підсумкових модулів [7].

Для контролю первинного рівня знань, які має засвоїти студент при підготовці домашнього завдання, використовуються тести I рівня. Вони містять п'ять завдань із п'ятьма пропонованими відповідями, з-поміж яких тільки одна правильна. Для поглибленого контролю знань, який проводиться після усного опитування і розбору заданого матеріалу, застосовуються тести II рівня. При розв'язуванні тестів цього рівня необхідно вирішити складніші завдання: визначити правильні або неправильні твердження та наявність між ними смислового зв'язку, поєднати відповідні пари, дібрати правильні характеристики (дві чи більше) тощо.

Обов'язковий етап кожного практичного заняття – розв'язання ситуаційних задач із бази даних «Крок-1» з обґрунтуванням правильної відповіді. При проведенні контролю змістових модулів студенти мають розв'язати певну кількість ситуаційних задач «Крок-1» і пояснити, чому саме ту чи іншу відповідь вони вважають правиль-

ною. Підсумковий модульний контроль передбачає розв'язання 50 тестових завдань із банку даних ліцензійного іспиту «Крок-1». Їх успішне розв'язання означає допуск до складання підсумкової семестрової атестації (іспиту).

Кожна навчальна кімната кафедри гістології, цитології та ембріології ВДНЗУ «УМСА» обладнана комп'ютерами, що дає студентам змогу тренуватися у розв'язанні тестів та ситуаційних задач із бази даних «Крок-1», використовуючи для цього розроблені кафедрою навчально-контролюючі програми [5; 6].

До переваг використання тестового контролю знань належать:

- можливість одночасно охопити контролем усіх студентів групи;
- можливість контролювати засвоєння знань студентами з усього матеріалу загалом, а не вибірково;
- стандартизованість та уніфікованість;
- отримання результатів тестування відразу після його проведення.

Темп і рівень сучасного життя потребують від майбутніх лікарів високого рівня знань, якісного опанування професійних навичок, засвоєння вмінь аналізувати, ухвалювати рішення та брати за них відповідальність, уміння працювати в команді, бути комунікабельними.

Досягти цього можна завдяки створенню викладачами ВМНЗ умов для формування зацікавленості студентів у вивченні гістології, цитології та ембріології, зокрема завдяки успішному поєднанню в навчальному процесі сучасних методів викладання матеріалу і різноманітних методів контролю знань.

Список використаних джерел

1. Кайдалова А.В. Теоретико-методологічні підходи до оцінювання якості вищої освіти в контексті світових рейтингів вищих навчальних закладів / А.В. Кайдалова, О.В. Посилкіна // *Pharmaceutical review*. – 2015. – № 4. – С. 75–81.
2. Лисаченко О.Д. Організація самостійної роботи студентів стоматологічного факультету як невід'ємна складова навчально-процесу на кафедрі гістології, цитології та ембріології / О.Д. Лисаченко // *Світ медицини та біології*. – 2011. – № 4 (11). – С. 157–159.
3. Лисаченко О.Д. Пошук методів покращення підготовки студентів стоматологічного факультету до написання ліцензійного іспиту «Крок 1» / О.Д. Лисаченко, В.І. Шепітько, А.В. Міщенко // *Актуальні проблеми сучасної медицини*. – 2012. – № 12, вип. 3. – С. 183–184.
4. Фініков Т. Загальний огляд системи вищої освіти України / Т. Фініков [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://refdb.ru/look/1902656-p5.html>
5. Шепітько В.І. Особливості самостійної роботи студентів медичного факультету на кафедрі гістології, цитології та ембріології – перспективи і досягнення / В.І. Шепітько, О.Д. Лисаченко, Г.А. Єрошенко // *Світ медицини та біології*. – 2016. – № 4 (58). – С. 150–152.
6. Шепітько В.І. Системные принципы совершенствования подготовки медицинских кадров / В.І. Шепітько, О.Д. Лисаченко, Г.А. Єрошенко // *Матер. міжнар. науково-практ. інтернет-конгресу педагогів і психологів «Be smart!»*. – Женева, 2015. – С. 161–163.
7. Шепітько В.І. Стратегія діяльності кафедри гістології, цитології та ембріології, спрямована на покращення підготовки медичних кадрів / В.І. Шепітько, О.Д. Лисаченко, Г.А. Єрошенко // *Матер. навч.-наук. конфер. «Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах»*. – Полтава, 2015. – С. 267–268.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ

**Шепітько В. І., Якушко О. С., Лисаченко О. Д., Єрошенко Г. А.,
Єрьоміна Н. Ф., Борута Н. В.**

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлено сучасний підхід до викладання гістології, цитології та ембріології за допомогою застосування новітніх технологій як основи підвищення якості освіти і розвитку творчого потенціалу студентів.

The modern approach to teaching Histology, Cytology and Embryology requires the mastery of latest technologies. It is the basis of improving the quality of education and developing the creative potential in students.

Ключові слова: інформаційні технології, навчальний процес, лекції, практичні заняття.

У сучасному світі дедалі ширшої популярності набувають інформаційні технології, даючи змогу зробити навчання ефективнішим завдяки залученню всіх видів чуттєвого сприйняття мультимедійного контексту, раціональнішій організації пізнавальної діяльності, побудові відкритої системи освіти, що забезпечує кожному індивіду власну траєкторію навчання, інтенсифікації всіх рівнів навчально-виховного процесу [4].

Провідна мета інформатизації освіти – забезпечення учасників освітнього процесу новими, реальними можливостями реалізації прав на вибір джерел, умов і форм освіти в спеціально створених для цього умовах [2].

Володіння інформаційними технологіями викладачами вищих навчальних закладів є основою підвищення якості освіти, посилення педагогічного впливу на формування творчого потенціалу студентів [1; 6].

Останніми роками на кафедрі гістології, цитології та ембріології Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» відбувається активне впровадження інформаційно-комунікативних технологій у навчально-виховний процес [3; 7; 8].

Мета статті – висвітлити досвід використання новітніх технологій, спрямованих на активізацію роботи студентів під час аудиторної та позааудиторної роботи.

Одним з основних видів діяльності в навчальному закладі є лекція. Це один зі способів викладання нового матеріалу, завдяки якому викладач має можливість ознайомити студентів із новітніми поглядами щодо низки наукових питань, сучасними досягненнями науки, техніки, методами діагностики і лікування. Ураховуючи важливість і

Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ОВОЛОДІННЯ СПЕЦІАЛЬНИМИ ФАХОВИМИ КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ <i>Смаглюк Л. В., Трофименко М. В., Воронкова Г. В., Ляховська А. В.</i>	220
ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЕЛЕМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ <i>Соколенко В.М., Весніна Л.Е.</i>	222
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ І КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ СЕКЦІЙНОГО КУРСУ НА МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ <i>Старченко І.І., Проскурня С.А., Филенко Б.М., Ройко Н.В., Прилуцький О.К.</i>	224
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО І ПРИРОДНИЧОГО ЦИКЛІВ <i>Стеценко С.А.</i>	225
КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ <i>Сухомлин Т.А.</i>	227
ТЕСТУВАННЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ <i>Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Рошко В.М.</i>	229
РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ В ОЦІНЮВАННІ ЯКОСТІ ЗНАТЬ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ <i>Тесленко Ю.В., М'якінькова Л.О., Тесленко М.М.</i>	230
УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ДИТЯЧА ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ» <i>Ткаченко П.І., Лохматова Н.М., Білоконь С.О., Доленко О.Б., Доброскок В.О., Коротич Н.М., Попело Ю.В.</i>	232
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ <i>Третяк Н.Г., Сорокіна С.І., Дудченко М.А.</i>	234
СУЧАСНІ ПІДХОДИ І ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ ПІД ЧАС САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ <i>Трибрат Т.А., Казаков Ю.М., Шуть С.В.</i>	235
ВАЖЛИВІСТЬ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ <i>Тумакова О.Б., Новіков В.М., Єрис Л.Б., Кузь Г.М., Тесленко О.І.,Рябушко Н.О.</i>	236
ЗАСОБИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ СТОМАТОЛОГІВ <i>Хавалкіна Л.М., Шинкевич В.І., Удальцова К.О., Тимошенко Ю.В.</i>	238
МОНІТОРИНГ ЯК ОСНОВА ОЦІНКИ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ <i>Циганенко І. В., Овчаренко Л. К.</i>	240
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ІЗ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ <i>Черняк В. В., Дев'яткін О. Є., Нікіфоров А. Г., Мустафіна Г. М.</i>	242
СИСТЕМА ОБЕСПЕЧЕННЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ НА КАФЕДРЕ ОБЩЕСТВЕННОГО ЗДОРОВЬЯ И ОРГАНИЗАЦИИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА <i>Чобанов Р. Э., Исламзаде И. Ф.</i>	243
МІЖКУЛЬТУРНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ЧАСТИНА ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ ВНЗ УКРАЇНИ <i>Чуприна К. С., Ніколаєва Н. М.</i>	245
СУЧАСНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ – ЗАПОРУКА ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ <i>Шепітько В. І., Пелипенко Л. Б., Лисаченко О. Д.</i>	247
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ <i>Шепітько В. І., Якушко О. С., Лисаченко О. Д., Єрошенко Г. А., Єрємїна Н. Ф., Борута Н. В.</i>	248
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ МЕДИЦИНИ КАТАСТРОФ ТА ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ <i>Шепітько К.В., Шевченко В.В., Колячинський В.Г., Кірик Я.В.</i>	250
СПІВПРАЦЯ ВИКЛАДАЧА І ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ <i>Шешукова О.В., Труфанова В.П., Поліщук Т.В., Падалка А.І., Казакова К.С., Бауман С.С.</i>	252
КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДСЕСТРИНСТВО У ВНУТРІШНІЙ МЕДИЦИНІ» <i>Школьна О.В., Біланова Л.П., Мартиненко Н.В., Ткаченко О.В.</i>	253
ФОРМУВАННЯ І КОНТРОЛЬ ПРОФЕСІЙНИХ УМІВНЬ ІЗ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ ТА РЕАНІМАТОЛОГІЇ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАНЯТЬ ЗА ЦИКЛОВОЮ СИСТЕМОЮ <i>Шкурупій Д.А., Ксьонз І.В., Гриценко Є.М.</i>	255
ЯКІСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ <i>Шуть С. В., Трибрат Т. А., Чекаліна Н. І.</i>	257